

Читаво човечанство пита се о чему се, у ствари, ради: из којих стварних разлога пламте оружани сукоби јуче у Гази и Сирији, данас у украјинској и иранској арени, и да ли ће већ сутра можда почети у источном Егеју, Малајском пролазу – тој "пупчаној врпци" Индо-пацифика – те у Источном и/или Јужном кинеском мору...?

Шта је стварни смисао "пандемијом" конфликта захваћеног савременог света, света на ивици провалије? Какав је ово рат? Признали или не, по многим параметрима и дефиницијама – ради се о светском рату.

Ако се Хладни рат не рачуна у рат у правом, традиционалном смислу, онда се овај текући може сматрати Трећим светским ратом. Да ли се баш на овај начин одвија очигледна промена поретка, процес мултиполаризације, или то данашњег медијског конзумента – екраноида – кохорте пропагандиста наводе на странпутицу? Потискују ли се, односно повлаче ли се, уистину САД са глобалног трона "под борбом", корак-по-корак, или се само консолидују за контраудар?

Евроазија као кључ глобалне надмоћи

Одавно су геополитички мислиоци схватили да је Евроазија простор од кључног планетарног значаја. Не само зато што је највеће копно, већ зато што је тако природно предиспонирано, историјским процесима одређено, ресурсима најбогатије, са убедљиво највећим бројем становника, са колевкама великих светских религија и цивилизација, са територијално највећом и две најмногољудније државе света, са три од четири савремене велесиле или чак глобалне силе, мноштвом амбициозних регионалних "играча"...

"Од када је отпочела међусобна интеракција континената, још пре готово 500 година, Евроазија је постала центар светске моћи". То је већ у првој реченици увода познате књиге Велика шаховска табла написао Збигњев Бжежински, не остављајући никакву

дилему да је то "мега-копно" било, сада јесте и у будућности ће бити у фокусу САД. Уосталом, није то ништа непознато познаваоцима функционисања света од вајкада, нарочито од када су раније Британци, а потом њихови наследници Американци на таласократској основи преузели светски примат.

Тријумф у биполарном сучељавању САД су успеле да остваре и потом досегну неприкосновену глобалну супремацију, те успоставе униполарни поредак не само опкољавањем, обуздавањем и "анакондиним" стискањем СССР/Русије као евроазијског Heartland-а, већ држањем под контролом читаве Евроазије. Тај успех постигле су захваљујући првенствено формирању и надмоћности на "три стратегијска фронта", како их је називао "Мистер Збиг". Ради се фактички о три америчка трансокеанска мако-мостобрана у Евроазији.

И док су се током хладноратовског раздобља на прва два позиционирали дубље у копну, на трећем – због превеликог ризика директног судара са Кином и Совјетским Савезом – задржали су се на острвско-полуострвској линији. У сваком случају, први пут у светској историји једна алохтона, неевроазијска сила, земља са западне хемисфере, постала је главни чинилац у евроазијским пословима, те следствено глобални хегемон. Другим речима, САД су постигле пресудно важан циљ – онемогућиле су да се на гигантском копну Евроазије појави једна или више конкурентских сила.

После дугог повлачења и уступака на ивици понижења, у прокси-рату Русија је кренула у контра-напад – спор, стрпљив, али темељан. Не само да би поразила непосредног инструментализованог украјинског противника, него да би из корена променила поредак из униполарног у мултиполарни, а можда и суштински другачији – нпр. неполарни или антиполарни

Са таквим позицијама САД су ушле у раздобље глобализма (американизма), али и њима је било јасно да то неће вечно трајати, већ да ће се претворити у транзициони, "униполарни тренутак". Стога су се спремале да ако се у Евроазији појаве "изазивачи" – првенствено "брзорастућа Кина" и "опорављена Русија" – те ако не буду биле у стању да сачувају "глобалну доминацију", онда пређу на план Б, тј. остваре барем "глобално вођство".

"У том грму лежи зец"

У том контексту, нису смеле да дозволе дефанзиву, потискивање или пораз ни на једном од "три стратегијска фронта". Напротив!

1) Показало се да су Американци у Централној и Источној Европи, односно на западу Евроазије, на Источноевропском "стратегичком фронту", иницијативу најлакше остварили. Она је била резултат сукцесивног и здруженог напредовања две компатибилне организације Западне цивилизације – НАТО и ЕУ. Успех је постигнут зоналном (фронталном) трансгресијом на исток, чак и у ареал некадашњег СССР, до самих граница Русије, будући да је ту било "најмекше".

Напредовање на том "фронту" сада је, међутим, заустављено на украјинском сектору, у геополитичком и геостратегијском смислу у последњем тренутку, "пред капијама Кремља". После дугог повлачења и уступака на ивици понижења, у прокси-рату Русија је кренула у контра-напад – спор, стрпљив, али темељан. Не само да би поразила непосредног инструментализованог украјинског противника, него да би из корена променила поредак из униполарног у мултиполарни, а можда и суштински другачији – нпр. неполарни или антиполарни.

